La mirada del mestre

Puyal va omplir la sala de graus de la UdG en el primer acte de la Setmana dels Rahola. Foto: JOAN SABATER.

Un estudiant va preguntar al mestre per què es va fer periodista. El noi hi havia afegit una segona i encara una tercera pregunta; en realitat li demanava consells per començar en l'ofici. I el mestre va respondre llargament, com ho requereixen les qüestions més senzilles perquè són les més complicades. Va començar amb un record d'infantesa, el de la mare que li feia un petó de bona nit i li explicava un conte; i aquí el mestre va fer un silenci amb intenció, però no per guió sinó per la tendresa –també va modular el to de veu–que encara ara li evoca recordar la imatge. Perquè primer van ser la fascinació per les paraules i després va venir el periodisme, i "més tard em vaig enamorar de la tele (i d'algunes dones)"; el parèntesi, subratllat pel mestre, sabedor que vindrien somriures. El relat dels inicis del mestre continuava amb les visites periòdiques a les ràdios de Barcelona a demanar feina. Fins que en una, un recepcionista nou, que va resultar ser el xicot locutor de la recepcionista que s'havia absentat un moment, se'n va amb el mestre a fer un cafè i d'aquell cafè en surt una oferta, una substitució d'aquell locutor que se'n va a la competència. I així, el mestre Puyal va començar substituint Pedro Ruiz. D'aquesta manera, la resposta a l'estudiant va finalitzar com una anècdota, narrada amb vivacitat i amb ironia –"estic explicant una batalleta de la prehistòria"–, frase que el mestre sabia que acabaria amb les rialles dels receptors.

"Ser partidista no anul·la la nostra feina sinó que marca posició d'inici; és l'honrada subjectivitat"

Serveixi, doncs, aquesta curiositat, escrita com si fos l'inici d'un conte zen, a tall d'introducció d'una crònica que vol ser una de les mirades a l'hora i mitja llarga de classe magistral informal, a duet amb la professora Mita Casacuberta, que Joaquim Maria Puyal va realitzar davant d'un auditori majoritàriament d'estudiants a la sala de graus de la Facultat de Lletres de la UdG i que obria els actes programats dins la Setmana dels Rahola [http://www.premiscarlesrahola.cat] .

Sota un títol feixuc, academicista, La substància del discurs comunicatiu: la construcció de la mirada, Puyal va exemplificar aquest discurs teòric, no només fent-lo amè, sinó destacant del periodisme el què però també el com. "És tan important el contingut, la naturalesa del discurs, com la seva aparença." I la sessió es va convertir en un exemple de com construïm aquest "vestit" en la ràdio i en el cinema. Un fragment del final de la pel·lícula Youth (2015), de Paolo Sorrentino, quan Michael Caine, en el paper de director d'orquestra, es posa a dirigir la soprano Sumi Jo que interpreta Simple Song #3 [http://www.youtube.com/watch?v=UCVnFUUI6X4] va servir per remarcar la importància de la sensibilitat en el discurs comunicatiu. "Tenim un punt d'artistes, al capdavall som artesans", va dir. Puyal es va enamorar de la tele, però és un home de ràdio. I va voler compartir un document sonor, que s'oferirà avui a El suplement de Catalunya Ràdio sobre com es "construeix" una falca, una promoció radiofònica, d'un determinat programa: la veu, la seva entonació per demostrar seducció o empipament, els sons vellutats que evoquen romanticisme, el tic-tac de despertar... A la sala de graus, en un moment determinat, Puyal va fer notar al tècnic de so que el micro i la seva veu provocaven efecte Larsen; l'actriu de la falca l'havia titllat de "perepunyetes", potser perfeccionista li escau més?

Per què és important com construïm la mirada, l'aparença, el vestit, la forma? "L'argument d'un partit de futbol és

el mateix per a tothom. El que canvia és la mirada." I tots tenim una mirada, diferent. És per això que aquesta crònica mirada per l'escriptor Josep Maria Fonalleras, present a la sala, seria diferent. O si el degà dels periodistes gironins, Joan Ventura, fos qui la signés. I encara relacionat amb la subjectivitat –va reivindicar-la com "honrada"– va ser molt clar: "Ser partidista no anul·la la nostra feina sinó que marca posició d'inici." Per fer-ho clar amb exemples futbolístics: "Sóc del Barça, però si en Piqué fa penal diré que ha fet un penal." L'honradesa acredita, valida el discurs periodístic.

Qui es pensi que a Puyal només el remouen idees estètiques s'equivoca. Els perquès són la base de tot; per què m'envien una foto de fa dos anys ara? Qui l'ha amagada fins ara? Amb quina intenció? "Com a periodista no em conformo amb ser trending topic a Twitter ni amb tenir molts likes, m'he de fer més preguntes." Sobre la relació que manté amb internet i les xarxes socials, una reflexió que ho diu tot: "A internet trobem molta informació sobre malalties i sobre cultura, però continuem necessitant metges i mestres." Exigència professional que el públic ha d'exigir. "Mentre omplim informatius amb promoció de programes de la mateixa cadena, amb successos i famosos, deixarem de parlar de nens amb dificultats per alimentar-se, de polítics amb massa facilitats per ser corruptes."

L'estudiant li havia demanat un consell sobre l'ofici, sobre el periodisme, al mestre. "L'única diferència entre jo i vosaltres és que sóc més gran", havia dit a l'inici Puyal. Poc donat als copets a l'esquena, va concloure: "Sobretot sigueu bones persones, que pugueu anar a dormir amb la consciència tranquil·la."

Publicat a:
-El Punt Avui. Comarques Gironines 13-02-2016 Pàgina 22

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/13-comunicacio/20-comunicacio/941261-la-mirada-del-mestre.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=nacional&utm_source=rss&utm_medium=nacional&utm_campaign=rss&f=El+Punt+Avui